

Saksframlegg

Saksmappe:
2009/901

Saksbeh:
Camilla Skjerve-Nielssen

Dato: 07.09.2012
Arkivkode:
730.6

Saksgang

Utvalg	Møtedato
Kultur- og nærmiljøkomiteen	07.11.2012
Bydelsutvalget	15.11.2012

VA4: Oljefri bydel

Bakgrunn for saken:

I forbindelse med budsjettbehandlingen for 2012 fattet bydelsutvalget følgende verbalvedtak:

VA4: Oljefri bydel

Bydelsutvalget har tidligere behandlet saker som omhandler fyring med olje i vår bydel. Bydelsutvalget mener det nå er på tide å sette en dato for avvikling av all oljefyring i bydelen. Bystyret har vedtatt at Oslo skal bli oljefritt innen 2020. Bydelsutvalget ber direktøren om å komme tilbake med en sak om hvordan bydel Sagene kan bli oljefritt innen 2016.

Vedtatt med 14 stemmer (AP, H, V, SV, R, MDG) mot 1 (FRP)

Bydelsadministrasjonen har tidligere lagt fram tre saker om energibruk i bygg. Sakene er oppsummert under.

BU-sak 09/99 Utfasing av oljefyrer (VK 15) behandlet i møte den 29.10.09

Saken ble lagt fram med bakgrunn i et verbalvedtak, hvor bydelsdirektøren blir bedt om å legge fram en sak om hvordan bydelen vil følge opp bystyrets vedtak om utfasing av oljefyrer, samt fremlegge en oversikt oljefyrer i bruk i bydelen.

Saken legger frem en oversikt over kommunale bygg som kan dekkes med fjernvarme, når de forventes tilknyttet og hvilken etat som eier/forvalter byggene.

Vedtak (enstemmig):
Saken tas til orientering.

BU-sak 11/60 Energibruk behandlet i møte den 29.9.11

Saken er basert på et verbalvedtak, hvor bydelsdirektøren blir bedt om å komme tilbake med en sak om hvordan bydelen kan redusere sin bruk av energi, og en vurdering av om det er mulig å gå vekk fra miljøforurensende til mer miljøvennlig oppvarming.

Bydelsdirektøren legger i denne saken frem en oversikt over energibruken i bydelens lokaler. Oversikten viser at tre bygg fremdeles har oljefyring. Disse er Thorvald Meyers gate 7-9, Thor Olsens barnehage i Sandakerveien 63, og Sandakerveien 33 C. Kun to tjenestesteder

benytter fjernvarme, Møllehjulet bosenter og Margarinfabrikken barnehage. Resten bruker elektrisitet til oppvarming.

Vedtak (enstemmig):

1. Bydelsutvalget ber om at dagens oljefyring erstattes med fjernvarme i kontorene i Thorvald Meyers gate 7-9 og Sandakerveien 33C.
2. Bydelsutvalget ber samtlige gårdeiere snarest sørge for at den foreskrevne energimerking gjennomføres. Slik at dette kan danne grunnlaget for utarbeidelse av en tiltaksplan.
3. Bydelsdirektør bes om å oppta drøftinger med byrådsavdelingene og eiendomsforetakene om ansvarsfordelingen for energibesparende tiltak.
4. Bydelsutvalget ber om at resultatene fra prosessene med miljøfyrtårnsertifisering benyttes mer aktivt i gjennomføring av energieffektiviserende aktiviteter.
5. Bydelsutvalget ber om at det utarbeides et estimat for kostnadsbesparelse knyttet til tiltakene, og at Bydelsutvalget meddeles hvor mye det kan være å spare.

BU-sak 12/22 *Energikostnader – VA7 og TA22* behandlet i møte den 22.3.12

Saken ble lagt fram med bakgrunn i et verbalvedtak, hvor BU ber direktøren komme tilbake med en sak om hvordan bydelen skal kunne spare energi. Det ble i budsjettet vedtatt et tallforslag om å redusere energikostnadene med 300 000 kroner. Saken viser også til vedtaket som ble fattet i BU-sak 11/60.

Saken redegjør for status ved enkelte bygg i bydelen, samt mulige virkemidler for å kunne redusere energiforbruket i alle bygg. Konklusjonen er at man kan spare oppvarmingskostnadene med 5 % ved å redusere innetemperaturen med 1 °C.

Vedtak (enstemmig):

Orienteringen tas til etterretning. Det iverksettes tiltak for å oppnå en gjennomsnittlig reduksjon i innetemperaturen på en grad på bydelens tjenestesteder.

Overordnede vedtak og føringer for utfasing av oljefyring

I tillegg til bydelens vedtak finnes flere overordnede vedtak både kommunalt og nasjonalt, som legger føringer for utfasing av oljefyring. Under er en liste over de mest relevante vedtakene og bestemmelsene.

- Oslo kommune. "Handlingsplan for effektivisering og omlegging av stasjonær energibruk i Oslo kommune." Vedtatt i bystyret 11/12/2008 sak 444:

1. Utfasing av oljefyrer i kommunale virksomheter

1.1. All bruk av oljefyrer i kommunale virksomheter fases ut i løpet av 2011.

1.2. Byrådet bes legge frem for bystyret en detaljert plan for hvordan utfasingen skal finne sted. Planen må inneholde en oversikt over hvilke virksomheter som i dag

benytter oljefyrer, og en tidsplan for når disse skal byttes ut. Planen skal også inneholde kartlegging av ENØK-potensialet i virksomhetenes bygningsmasse.

1.3. Den innføres et absolutt forbud mot installasjon av oljefyrer i nye kommunale bygg.

1.4. Ved reforhandling av eksisterende leieavtaler, eller ved inngåelse av nye, skal det stilles krav om bruk av fornybare energikilder til oppvarming der kommunen er leietaker. Det kan gjøres unntak ved fornying av leiekontrakter for kommunale boliger.

2. Tiltak overfor ikkekommunale aktører

2.3. Byrådet bes legge fram en utfasingsplan for fossilt brensel til oppvarming med konkrete tiltak for å nå målet om at all bruk av fossilt brensel til energi i hele byen skal fases ut innen 2020. Kommunen benytter sin oversikt over oljefyrer i privat bruk i Oslo for å henvende seg direkte til de det gjelder med sikte på å få byttet ut disse oljefyrene til fordel for fornybare alternativer. (...)

- Oslo kommune. Byøkologisk program 2011-2026. Delmål 3.5:
Økonomiske virkemidler tas i bruk for å oppnå varige reduksjoner i stasjonær energibruk, herunder utfasing av all oljefyring innen 2020. Også regulatoriske virkemidler tas i bruk for å oppnå varige reduksjoner i stasjonær energibruk, herunder utfasing av all oljefyring innen 2020.
- Meld. St. 21 (2011-2012). Norsk klimapolitikk:
Stortinget ber regjeringen innføre forbud mot fyring med fossil olje i husholdninger og til grunnlast i øvrige bygg i 2020. Dette forutsetter støtteordninger fra 2013 og øvrige virkemidler i en overgangsperiode. Forbudet og utfasingen må utformes med nødvendige unntak og slik at forsyningssikkerheten ivaretas. Unntakene utredes nærmere før forbudet endelig vedtas.

Saksframstilling:

I verbalvedtaket som denne saken svarer på står det ikke om de folkevalgte med "oljefri bydel" mener bydelen som kommunal instans eller bydelen som det som befinner seg innenfor dens geografiske grenser. Administrasjonen har derfor sett på begge områdene. I teksten under beskrives status vedrørende oljefyring i bydelens egne bygg, samt status for oljefyring i bydelen generelt. Det er foreslått tiltak for forbedring der dette er mulig.

1. Oljefyring i bydelens tjenestesteder - status

Av bydelens tjenestesteder er det kun Sandakerveien 33 C som fremdeles fyrer med olje. Under er en status over bygget, samt de byggene som i tidligere saker ble rapportert å bruke olje som oppvarmingskilde.

Sandakerveien 33 C

Administrasjonen har vært i kontakt med driftskonsulent i Sandakerveien 33 C, Nina Refstad, som kunne opplyse om følgende vedrørende oljefyring i bygget:

Vi har god dialog med gårdeier og Hafslund vedrørende utfasing av oljefyr i bygget, men dessverre ser det ikke ut til å være noen løsning på dette i nærmeste fremtid.

I følge Hafslund vil det ikke bli aktuelt å legge fjernvarme på denne delen av Torshov, grunnet dårlig kundegrunnlag. Nærmeste fjernvarmetilkobling ligger ved Ivan Bjørndals gate (Lilleborg) eller i Oskar Braatens gate. Dersom gårdeier skal bekoste tilkoblingen selv vil dette koste 8-9 millioner kroner.

Gårdeier oppgraderte fyranlegget i 2010 og det ble da lagt til rette for at fjernvarme kan benyttes dersom nettet blir utvidet til denne delen av Sandakerveien eller Vogts gate. Siden Hafslund ikke har planer om å utvide nettet, vurderer gårdeier nå å bytte til mer miljøvennlige oljealternativer som f.eks. bioolje¹. Det er ikke mulig å benytte pellets til oppvarming i nåværende anlegg.

Thorvald Meyers gate 7-9

Thorvald Meyers gate 7-9 har siden september 2012 vært tilknyttet fjernvarmenettet og bruker dermed ikke lenger olje som oppvarmingskilde.

Thor Olsens barnehage (murvillaen)

Det er Oslo kommune som eier bygget og Omsorgsbygg som forvalter det. OBY har informert oss at barnehagen la om til bioolje i 2011. De har hatt enkelte problemer med temperaturen i fyren slik at anlegget har stoppet noen ganger i løpet av vinteren, men de arbeider nå med tiltak for å forbedre dette og vurderer også å bruke andre typer biooljer. Det vil uansett ikke bli aktuelt å bytte tilbake til fossil olje.

2. Oljefyring i bydelen generelt - status

Vann- og avløpsetaten har registre over alle oljetanker i Oslo: hvor de ligger, hvor store de er, hvor gamle de er, om de er i bruk og når de sist hadde kontroll. Bydelsadministrasjonen har fått tilgang til dataene for Sagene bydel. Bydelen har imidlertid ikke mulighet til å offentliggjøre hvilke spesifikke bygg som har oljefyring, fordi denne informasjonen er konfidensiell. Informasjonen kan imidlertid beskrives på et generelt nivå.

Informasjon om oljetanker er viktig for Vann- og avløpsetaten, fordi gamle oljetanker som ligger nedgravd utgjør en stor risiko for å gå lekk og forurensne grunnen, grunnvann og elveløp, samt gi store skader på nærliggende bygg. Oljetanken er grunneiers ansvar og det er han/hun som står ansvarlig dersom tanken lekker. Kostnadene knyttet til opprydning av skadene en lekk oljetank kan medføre kan bli svært høye. Dersom eier ikke har utført tilstandskontroll av tanken hvert 5 år av et godkjent firma, som svært få faktisk gjør, blir ikke kostnadene dekket av forsikringsselskapet.

Det finnes 341 oljetanker i bydelen, hvorav 318 av disse er for olje- og parafinfyring til oppvarming av bygg og evt. varmtvann, og resten er for andre typer olje og diesel knyttet til bensinstasjoner og industri. Vi skal her kun snakke om de 318 som brukes til oppvarming.

---

¹ Bioolje er et produkt er laget av returfett (fra blant annet frityr- og fiskeolje), og regnes som klimanøytralt.. Det vi si at det ikke er noen reelle utslipp fra denne typen brensel, annet enn utslipp fra produksjon som er minimale.

Fordi de fleste av tankene skal dekke fyring for næringsbygg eller boligblokker, er mange av tankene meget store. Noen få er helt opptil 100 000 liter. Omtrent 45 % av de 318 tankene er av en størrelse på 10-30 tusen liter. Omtrent 50 % er under ti tusen liter.

64 % av tankene ligger nedgravd i bakken, mens de resterende enten er frittstående, har eget rom i bygget eller er innmurt under bygget.

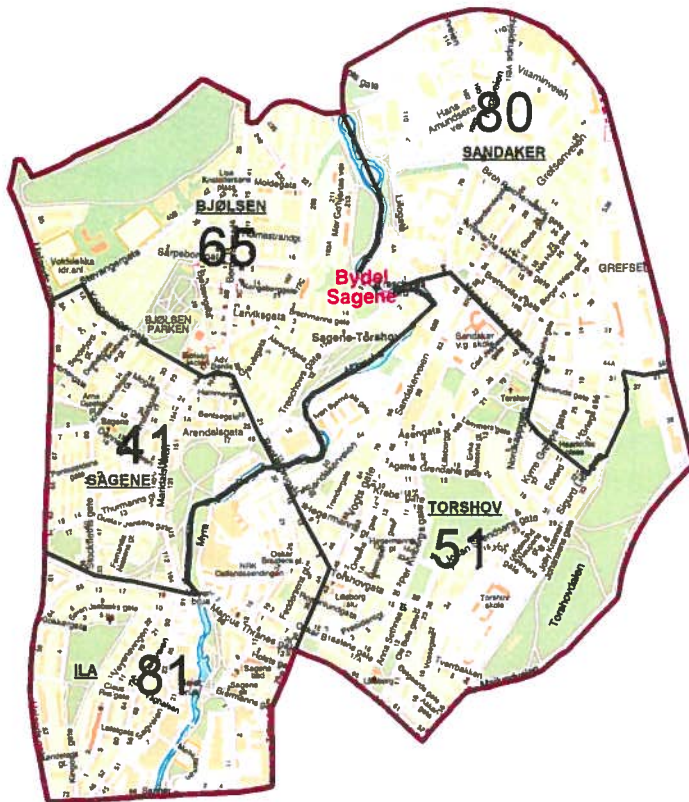
En oljetank har en forventet levetid på 25-30 år. Tabell 1 under viser de 318 tankene i Sagene bydel, fordelt på årstallet de ble installert.

Årstall	Antall tanker	Prosent av totalt antall tanker
1930-tallet:	11	3,5
1940-tallet:	26	8,2
1950-tallet:	104	32,7
1960-tallet:	54	17,0
1970-tallet:	35	11,0
1980-tallet:	23	7,2
1990-tallet:	29	9,1
2000-tallet:	27	8,5
Uviss alder:	9	2,8
Totalt	318	100,0

Tabellen viser at de fleste tankene ble installert på 50- og 60-tallet. Over 70 % av tankene er mer enn 30 år gamle og 44 % er over 50 år gamle. Disse tankene burde ha vært fjernet for å hindre lekkasje.

Når det gjelder lokalisering av oljetankene, så er de spredt forholdsvis jevnt over hele bydelen, men det er spesielt få på Torshov i kvartalene rundt og nord for Torshovparken. Gårdene rundt Haarklous plass har også få tanker. Ellers har de fleste kvartaler noen oljetanker. Oljetankene fordelt på hver delbydel vises i Tabell 2 under. Antall tanker i hver delbydel vises også i kartet i Figur 1.

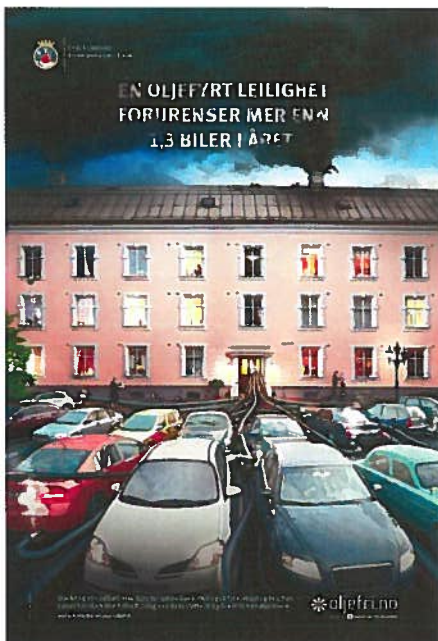
Delbydel	Antall tanker	Prosent av totalt antall tanker
Bjølsen	65	20,4
Ila	81	25,5
Sagene	41	12,9
Sandaker	80	25,2
Torshov	51	16,0
Totalt	318	100,0

Figur 1: Antall oljetanker i hver delbydel

Tabell 2 og Figur 1 viser at delbydelene Ila og Sandaker har flest oljetanker, etterfulgt av Bjølsen, Torshov og Sagene.

Tiltak for gårdeiere og borettslag: Temakveld med ENØK

Figur 2: Enøks kampanje for oljefri by

Bydelen har som kjent liten mulighet til å bestemme over de private boligene og næringsbyggene i bydelen og deres valg av oppvarmingsløsning. Det finnes likevel måter å nå ut til disse på, ved f.eks. kampanjer, informasjonsarbeid og støtteordninger.

Bydelsadministrasjonen er nå, i forbindelse med saken om oljefri bydel, i dialog med Enøk i Bymiljøetaten, som er den delen av Oslo kommune som har ansvaret for Klima- og energifondet. Fondet har som mål å stimulere til energisparing og overgang til fornybar energi, og gir tilskudd og lån til huseiere, borettslag/sameier og næringsbyggeiere. Enøk jobber også med holdningsskapende kampanjer og informasjonsarbeid knyttet til miljøvennlig energi i bygg og fjerning av oljetanker. Som en del av dette arrangerer de jevnlig temakvelder rundt om i Oslo for å informere beboere og gårdeiere om mulige tiltak.

Bydelsdirektøren har invitert Enøk til å holde en temakveld på Sagene samfunnshus, noe de stiller seg positive til. Det må også nevnes at Enøk er meget imponert over bydelens ønske om å bli oljefri innen 2016, og de vil gjerne samarbeide med oss for å nå dette målet.

Temakvelden vil fokusere på utfasing av olje i store bygg, og vil dermed passe for både eiere av næringsbygg og borettslag i boligblokker. Enøk har også et opplegg spesielt rettet mot småhus, men siden det er få eneboliger i bydelen er det ikke aktuelt å fokusere på dette denne gang. Temakvelden vil gi mer informasjon om:

- Hvorfor Oslo skal bli oljefri – ulemper med oljefyring i et lokalt og globalt perspektiv.
- Byggeiers ansvar for oljetanken.
- Støtteordninger – hva slags støtte man kan få ved å bytte til miljøvennlige oppvarmingskilder og fjerning av oljetank, og hvordan man søker.
- Alternative oppvarmingsløsninger.
- Hvordan få med seg borettslaget sitt til å bli oljefri.
- Innføring i nettsiden Oljefri.no som gir hjelp til å finne tilbydere av miljøvennlig energi.

I tillegg vil det bli invitert leverandører som tilbyr miljøvennlige oppvarmingsløsninger til å stå på stands for å informere deltakerne om sine tilbud.

Bydelen og Enøk vil samarbeide om å informere om temakvelden i forkant for å nå så mange som mulig i befolkningen. Foreløpig planlegges det å informere om temakvelden gjennom følgende arenaer:

- Brev til alle borettslag og næringsbygg i bydelen som har oljefyr.
- Bydelens nettsider.
- Sagene samfunnshus' nettsider.
- Plakater på Sagene samfunnshus.
- Bydelssidene i lokalavisa Ditt Oslo.
- Reklameplass i leskur på Sagene.²
- E-post fra administrasjonen om kulturaktiviteter i bydelen.³

Datoen for temakvelden er foreløpig ikke bestemt, men sannsynligvis vil arrangementet bli holdt i februar eller mars måned. Bydelsdirektøren ønsker å framlegge en orienteringssak til BU nærmere datoen med mer informasjon om temakvelden.

Konklusjon

Av bydelens tjenestesteder er det kun ett bygg som fremdeles fyrer med fossil olje. Eier av Sandakerveien 33 C arbeider med å finne alternative løsninger til oljefyring, og bydelen vil som en del av miljøfyrtårnsertifiseringen fortsette å oppmuntre til utfasing av oljefyring på dette tjenestestedet. Det er derfor grunn til å tro at den administrative delen av bydelen vil kunne bli oljefri innen 2016.

---

² Enøk får et visst antall gratis reklameplasser i leskur i løpet av året.

³ Arrangementet legges ikke inn i kulturkalenderen da det strengt tatt ikke er kultur, men vil nevnes i den ukentlige e-posten som sendes ut av administrasjonen.

Når det gjelder bydelen generelt er det i denne saken synliggjort at det innebærer en større utfordring å gjøre hele bydelen oljefri, da det fremdeles er mange som fyrer med olje i private bolig- og næringsbygg. Bydelen kan ikke pålegge private å fjerne oljefyren, men kan legge til rette for at informasjon om alternativer og støtteordninger kommer ut til bydelens befolkning. Ved å samarbeide med Enøk vil bydelen arrangere en temakveld på senvinteren 2013, som vil kunne bidra til dette. Det vil mest sannsynlig bli ulovlig å fyre med olje i alle bygg fra 2020, så det er antakeligvis mange som vil ønske å endre oppvarmingssystem i årene fremover.

Forslag til vedtak:

1. Bydelsutvalget tar saken om oljefri bydel til orientering.
2. Bydelen opprettholder sitt tidligere vedtak i sak 11/60 om at Sandakerveien 33 C skal bli oljefri.
3. Bydelen skal, i samarbeid med Bymiljøetaten Enøk, arrangere en temakveld om utfasing av oljefyring i løpet av vinteren 2013.
4. Bydelsdirektøren legger fram en orienteringssak til BU om temakvelden før denne finner sted.

BYDEL SAGENE

Knut Egger
bydelsdirektør

Godkjent og ekspedert elektronisk uten underskrift